

Οι Άγιοι της Θεσσαλονίκης.

Ενότητα 6: Οι θεσσαλονικείς όσιοι και ο αστικός μοναχισμός της Θεσσαλονίκης

Συμεών Πασχαλίδης
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Οι Θεσσαλονικείς όσιοι και ο αστικός μοναχισμός της Θεσσαλονίκης

Ο μοναχισμός στη Θεσσαλονίκη

- ❑ Εκτός από «μαρτυροφύλακτη» πόλη, η Θεσσαλονίκη αναδείχθηκε και για την καλλιέργεια του μοναχισμού
- ❑ Ο R. Janin αναφέρεται σε 50 μονές της Θεσσαλονίκης και των περιχώρων της
- ❑ Ανάπτυξη του μοναχισμού λόγω:
 - Του προσκυνήματος του αγίου Δημητρίου
 - ✓ Ιεραποδημίες στη Θεσσαλονίκη από Ανατολή και Δύση
 - Της ανάπτυξης του Αγίου Όρους

Όσιος Δαβίδ

- ❑ Αρχικά εγκαταβίωσε στη μονή των Κουκουλεωτών
- ❑ Παλαιοχριστιανικό δάπεδο που εντοπίστηκε στο ναό των αγίων Θεοδώρων στις Συκιές ανήκε σε ομώνυμο μοναστικό συγκρότημα
- ❑ Ασκήθηκε ως δενδρίτης σε αμυγδαλιά (*Λειμωνάριον Ιωάννη Μόσχου*)
- ❑ Πολιούχος της πόλης – Ταξιδεύει στην Κωνσταντινούπολη για να παρακαλέσει τον Ιουστινιανό να μη μεταφερθεί η έδρα του επάρχου του Ιλλυρικού από τη Θεσσαλονίκη στο Σίρμιο
- ❑ Εξάπλωση της τιμής του και πέραν της Θεσσαλονίκης

Ο μοναχισμός της Θεσσαλονίκης κατά την περίοδο της εικονομαχίας

- Στη Θεσσαλονίκη κατέφυγαν κατά την περίοδο της εικονομαχίας μοναχοί, όπως οι:
 - Όσιος Γρηγόριος Δεκαπολίτης
 - Όσιος Ιωσήφ ο Υμνογράφος από τη Σικελία
 - Όσιος Ευθύμιος ο Νέος από τη Μ. Ασία

Ο μοναχισμός της Θεσσαλονίκης κατά την μεταεικονομαχική περίοδο

- Στη Θεσσαλονίκη κατέφυγαν στα πλαίσια ιεραποδημιών οι:
 - Όσιος Ιλαρίων ο Ίβηρ (9^{ος} αι.), γεωργιανός μοναχός
 - ✓ Επιστρέφει στη Θεσσαλονίκη και ιδρύει μοναστήρι
 - Όσιος Φαντίνος ο Νέος ο Καλαβρός (10^{ος} αι.) μαζί με τον ελληνοσικελό όσιο Ηλία το Νέο
 - Αυτάδελφοι Κύριλλος και Μεθόδιος – Ιεραπόστολοι και φωτιστές των Σλάβων
 - Αυτάδελφοι Θεόδωρος και Συμεών (9^{ος} αι.) – Κτίτορες του Μεγάλου Σπηλαίου

Οσία Θεοδώρα η εν Θεσσαλονίκη

- ❑ Συγγραφέας του Βίου της ο Γρηγόριος κληρικός
- ❑ Από την Αίγινα στη Θεσσαλονίκη λόγω των αραβικών επιδρομών
- ❑ Εκάρη μοναχή, μαζί με την κόρη της Θεοπίστη, μετά το θάνατο του συζύγου της
- ❑ Εγκαταβίωσε στο Κοινόβιο του Αγίου Στεφάνου
- ❑ Ο Βίος της παρέχει σημαντικές πληροφορίες για τον γυναικείο μοναχισμό

Όσιος Φώτιος ο Θεσσαλός

- ❑ Το Βίο του συνέθεσε ο Ευστάθιος Θεσσαλονίκης
 - Αναλυτική εξιστόρηση των «μοναστικών» του μετακινήσεων
- ❑ Ίδρυσε τη μονή Ακαπνίου
- ❑ Εγκαταβίωσε στην κορυφή του Χορτιάτη
- ❑ Ίσως σχετίζεται με την ίδρυση της μονής Χορταΐτου
- ❑ Συγκαταλέχθηκε στον κλήρο του παλατίου από το Βασίλειο Β΄ Βουλγαροκτόνο
- ❑ Καταγράφεται ως ιδρυτής μονών στην Άνω Πόλη

Όσιος Νικόδημος ο Νέος

- ❑ Το Βίο του συνέθεσε ο Φιλόθεος Κόκκινος
- ❑ Μοναχός της μονής Φιλοκάλλους
- ❑ Διά Χριστόν σαλός
- ❑ Ευωδία και αφθαρσία του σκηνώματός του

Ησυχαστές Μοναχοί

- ❑ Όσιος Γερμανός Μαρούλης – Βιογραφούμενος υπό Φιλοθέου Κοκκίνου
- ❑ Όσιος Σάββας ο Νέος, διά Χριστόν σαλός στο Άγιον Όρος – Βιογραφούμενος υπό Φιλοθέου Κοκκίνου
- ❑ Όσιος Μακάριος Μακρής – Από τη Θεσσαλονίκη, μοναχός στη μονή Παντοκράτορος στην Κωνσταντινούπολη

Όσιοι της Θεσσαλονίκης από την περίοδο της Τουρκοκρατίας

- ❑ Όσιος Νικάνωρ
- ❑ Έργο επανευαγγελισμού μετά από εξισλαμισμούς στον ελλαδικό χώρο κατά τον 16^ο αιώνα
- ❑ Περιοδείες σε χωριά και πόλεις της Μακεδονίας
- ❑ Συνάντηση με τον άγιο Διονύσιο τον εν Όλύμπω
- ❑ Ιδρυτής μονής Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στη Ζάβορδα Γρεβενών

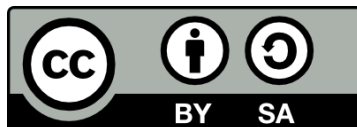
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Συμεών Πασχαλίδης. «Οι Άγιοι της Θεσσαλονίκης: Οι θεσσαλονικείς όσιοι και ο αστικός μοναχισμός της Θεσσαλονίκης». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS343/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

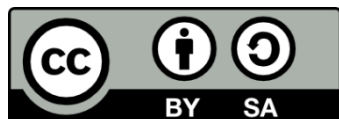
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Δημοσθένης Κακλαμάνος.
Θεσσαλονίκη, 21.6.2015.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

